

zurát. Amikor Magyarország odajut, hogy más érzelmeiket fog velünk szemben megnyilvánítani és az ott megjelenő sajtótermékek nem igyekeznek majd az ország belső nyugalma megzavarni, akkor mi nagy örömmel fogjuk a külföldi sajtótermékek és ezzel kapcsolatban a határmenti sajtó cenzuráját is megszüntetni.

— A magyar párt és szászok milyen kéréseket terjesztettek a kormány elé?

— A kisebbségek képviselői által előterjesztett kérések igen sokfélék. A kormány kötelessége valamennyit tudomásul venni. Azokat, amelyek jogosak-

27 leiért érős férfi harisnyát, 57 leiért sportharisnyát, és 77 leiért selyem harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

nak látszanak, nemcsak teljes jóakarattal vizsgáljuk felül, hanem szívesen a meggyőződéssel is, hogy azok teljesítésével elsősorban az ország érdekeit szolgáljuk. Hogy elsősorban mely kívánások teljesítésére kerül a sor? Kis türelmet kérünk: hiszen csak a kormányzás kezdetén vagyunk.

A német néppárt tisztázni akarja a kormánnyal való viszonyát

(Bucuresti-Bukarest, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a német néppártnak egy küldöttsége jelent meg Hans Otto Roth vezetésével Goga belügyminiszternél. A küldöttség arra kérte a belügyminisztert, hogy még a parlament megnyitása előtt tisztázzák a kormánnyal való paktum helyzetét, hogy a német parlamenti blokk elhatárolhassa, hogy hogyan viselkedjék a parlamentben. Minthogy a választási kartell klauzulájának teljesítése a közoktatásügyi miniszterrel függ, Goga arra kérte a delegációt, várják be az október 6-át, amikor is Petrovici közoktatásügyi miniszter külföldről hazérkezik. A német delegáció elhatározta, hogy október 6-án felkeresi Petrovici minisztert s ha nem kap tőle kielégítő választ, akkor, mint végső fórumot, Averescu miniszterelnököt fogja felkeresni.

Miért interveniált az UER a zsidó tanulóknak más felekezeti iskolákból való eltiltása érdekében

Horia Carp elmondja, hogy az intervenció a regáli zsidóság érdekében történt, akiknek gyermekei a missziós iskolákban elzsidótlancdultak. A filozemita askenazy és az antiszemita szefárd zsidók

(Bucuresti-Bukarest, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A regáli cionista szervezet egyik irodájában találkoztam Horia Carppal, a kitűnő román-zsidó publicistával, aki évtizedek óta egyik legharcosabb és leghivatottabb művelője a román-zsidó publicisztikának. Az Uj Kelet sokszor állott ellenfélként szemben Horia Carppal, belpolitikai, főleg taktikai kérdésekben, ez a harc azonban mindig méltóságos és őszinte volt, Horia Carp objektív hangját sohasem vesztette el a maga vélt igazsáért való harcában.

Horia Carp odaadó katonája volt mindig a cionista mozgalomnak és egyik oszlopa az UER-nek, ez az antiszemiták az ő egyéniségében harmónikusán fér össze.

Miért kellett az UER iskolakampánya

— Ugy hallottam, — mondotta Horia Carp — hogy a magyar lapok nagyon erősen megtámadták bennünket, regáli zsidókat, mert közbejártunk a minisztériumban, hogy ne engedje meg a zsidó tanulóknak, hogy más felekezeti iskolákba beiratkozhassanak.

— Ugy van, mondom, majdnem az összes lapok támadták Önöket.

— Szeretném, ha megirná, hogy mi a minisztériumban elsősorban a regáli zsidóság érdekében interveniáltunk, természetesen mi nem tehetünk kivételt regáli és nem regáli zsidók között. Miről is van tulajdonképpen szó. A regáli zsidók, főleg a bukarestiek, nagyon szívesen adják be a gyermekeiket az itt lévő különböző zsidó iskolákba, ahol franciául meg angolul tanulhatnak a gyermekek. Észrevettük azt, hogy az újabb zsidó generáció, mely felnő, nemcsak, hogy nem kap zsidó nevelést, hanem éppen a zsidó nevelés miatt, elfordul az, hogy elhagyják őseik vallását is. Ez volt az első szempontunk, a másik nemkevésbé fontos, az, hogy amikor óriási anyagi áldozatokkal fenntartunk gimnáziumot, liceumot, leánygimnáziumot, kézművesiskolát, ipariiskolát a zsidó tanulók számára, akkor a zsidó szülők más felekezeti iskolákba adják gyermekeiket. Mindenki be fogja látni azt, hogy a sajtó legelőnyösebb érdekeink követelték azt, hogy közbejárjunk a minisztériumban, hogy tiltsa el a zsidó tanulóknak más felekezeti iskolákba való beiratkozását.

A román zsidók között nincs anticionista

Horia Carp szótlanul igen érdekesen rajzolt néhány vonással társadalmi képet a regáli zsidóságról.

A román zsidók — mondotta — eltekintve

az egyes Moldvában élő telepüktől, nem vallásosak, ép úgy, mint maga a román nép sem az. Csak az egyes nagyobb ünnepeket tartják meg és dacára annak a lealázó helyzetnek, amelyben a háború végéig éltek, mégis igen erősen asszimilálódtak a románokhoz. Az utóbbi időben megindult cionista mozgalom volt az, ami a zsidó nemzeti öntudatot bennük felkeltette. Majdnem mindenütt (főleg Magyarországon) a zsidó egyesülések vezetői idegenkedtek a cionista eszméktől. Romániában ez nem történt meg. Az UER elnöke és vezetősége a legjobb egyetértésben él a cionista vezetőséggel. Ugy, hogy majdnem azt lehetne mondani, hogy minden román zsidó egyúttal cionista is. De ha ez a tény így nem is állja meg a helyét, viszont az tény, hogy nincs anticionista zsidó. A zsidó hitközség elnöke a híres bukaresti bankár Berkovitz Eil évente 30—40.000 lejt ad cionista célokra. A zsidó nemzeti öntudatának megerősödése egyidőben azzal, hogy román állampolgárok lettek, talán érthetőbb lenne, ha nem említetők meg, hogy a román egyenjogúsítás dátuma óta lépett fel erősebb mértékben Romániában az antiszemitizmus. Voltak nyílt utcai harcok, ablakbeverések, az egyetemeken megverték és kiűzték a zsidókat és ez mind arra vezetett, hogy a már-már asszimilálódnak készülő zsidókat behajtotta a cionista organizáció karjai közé. Szívesen járnak a bukaresti zsidók, zsidó tárgy felolvasásokra, héberül tanítják gyermekeiket és oly városokban, ahol ezelőtt még csak pár évvel nem is hallották, hogy mi az a cionizmus, ma már erős szervezetek gyűjtik perselyekben a cionista adót.

A spanyol zsidók az előfutárai az asszimilációknak

— Az eddig említettek, azonban csak az ugynevezett askenazy, a német-lengyel zsidóra vonatkoznak. A szefárd, vagyis a spanyol zsidók helyzete egészen más. A spanyol zsidók nagyon erős, megszervezett egységben élnek itt Bukarestben. Majdnem kivétel nélkül mind gazdagok és ha valaki elhal közülük, nagyon ritkán felejtkeznek meg végrendeletében a spanyol zsidó egyházzal. És így a százéves hitközség egyike a leggazdagabbnak. Fűdő, templom, iskola, szegényház, aggokháza stb. Mindennel fel vannak szerelve és azok, akik jól ismerik őket, nem becsülik a számukat többre mint ezer családra. Főfőszük Bukarest, de a kikötő városokban is él néhány család. A

spanyol zsidók, főleg bank és pénzüzetekkel foglalkoznak és alig van olyan közülük, kinek háza ne lenne. Talán a jól megalkalmazott pénzügyi helyzetük volt az oka, hogy az ő köreikből regrutálódtak az első zsidó állampolgárok. És ők azok, akik hallani sem akarnak a cionizmusról. Egy érdekes fajtáját alkotják ők az asszimiláns zsidóknak, akik szívvel lélekkel románoknak vallják magukat, mindenütt ott vannak, ahol a román állam segítségéről van szó, — de azért még máig hűségesen megőrzik az egykori Spanyolországból hozott szokásaikat, jiddis nyelvet nem ismerik és ha egymásközött vannak, még máig is négyszáz év után legszívesebben spanyolul beszélnek.

A Negru Voda utcában, ez ott van a strada Spaniola (a spanyol zsidók egykori gettója) környékén, majdnem az egész utca a tulajdonukat képezi, itt vannak az iskolák és egyéb jótékony intézmények. Amint mondtam, a spanyol zsidók nem cionisták és nem tulzunk, ha őket — anticionistáknak nevezzük. De ennek dacára a cionista organizáció központja a strada Carol 109 számú házat évi 400.000 lei bérért a spanyol zsidóktól béri.

... az Istennek tetsző cselekedet

A most elmúlt nagy ünnepek alkalmával történt meg első ízben, hogy a spanyol zsidók templomában, az egyik spanyol zsidó, aki már évek óta bent van a cionista szövetségben, az egész hitközség előtt 10.000 lejt ajánlott fel cionista célokra. Ez az ajándékozás az istentisztelet alatt történt. Az első percekben kínos csönd uralkodott a templomban, de aztán a rabbi néhány szava megnyugtatta a kedélyeket. „A cionista célokra pénzt adni szintén Istennek tetsző dolog...” Nagyon valószínű, hogy néhány év múlva a spanyol zsidók között is hódítani fog a cionizmus. Ha másért nem, úgy azért, mert a gazdag spanyol zsidók bizonyára örülnék, ha újabb módot nyújtanak nekik arra, hogy jótékonyt gyakoroljanak.

A Menachem-lablák a bukaresti házak falain

Talán idetartozik az is, hogy két évvel ezelőtt halt meg Bukarestben egy Menachem Elias nevű spanyol zsidó. Ő is egyike volt azoknak, akik már negyven évvel ezelőtt egyenjogusított a román állam. Menachem Elias minden vagyonát, mely elérte az egymilliárd lejt, a román államra hagyományozta. E vagyonhoz tartozik Bukarestben több mint száz ház és a többek között a Calea Victorián a Continentale szálloda is. A legelőnyösebb kereskedőnegyedben, a S. R. Lipszanin, a S. R. Zaráfin, a Str. Patrián és mindenütt, ahol a házak értéke óriási, látható egy tábla: Menachem Elias hagyatéka. Sok furcsa megjegyzés hangzott el akkoriban a Menachem ellen, aki majdnem ötmillió dollárt (átszámítva lejből) hagyományozott a román államra és ugyanakkor hozzátartozói majdnem semmit sem kaptak. 1914-ben kelt a végrendelete és a rokonai részére 4—5000 osztrák korona évről-évre osztogatott. De minden támadással szemben a Menachem-alapítványnak megvan az a hatása, hogy a város minden részén, bárhová is megyünk, ott látjuk a Menachem nevet, és egy ilyen tábla sok antiszemita röpiratot tud ellensúlyozni...

Bucszáskor Horia Carp megajándékozott legutóbb megjelent könyvével: „Din vremuri de urgie” a könyv címe, amelynek megjelenése az antiszemita sajtó valóságos felhőrdülésre vonta maga után. Először történt meg Romániában, hogy egy zsidó író ilyen bátran szól kimondott merészséggel merete megírni a zsidó helyzetét. Apró novellákból áll ez a könyv minden novella egy-egy zsidó tragédia. „E könyvszerzőmunkára ítélt vallomása” az első a vella címe. Egy ártatlanul öt évi kényszermunkára ítélt zsidó katona vallomása. A „hűség fizetsége”, a következő novella színtén egy háborút kizolgált katona szenvedését. Horia Carpot igen jó tollú írónak tartják Romániában és ezt a könyvet még ott is elolvasták, ahol különben zsidó propagandáiról egyszerűen papírkosárba kerülnek. És így a könyvnek sok hatása volt a megindult antiszemita mozgalom elleni harcban. Wolf Abraham

A nagy harisnyaváró pár harisnya dobtett és darabon árusított. SIPOS Reg. Ferdinand

A „Szomorúság” főpróbája

Ozyp Dimow külföldi meséjéteka, amellyel a világegyüttes feljuttatott nem valamennyi városának pára, a darab lelkehez és a rézhas könnyen simuló fordító Kolozsvár közönségéhez. Szomorúság című drámaival a nagyobb ambícióval a drámai bemutatóra, mint kecske-re, amelynek karakabinetalkitására nyújtana jelentéktlenebb epizód-előadásnak ma délelőtt próbája. A főpróbája a kosztümök nélkül pergett.

Minden tulás nélkül magyar előadás egyáltalán vilnai együttes nagy teljesítményre állított darab karakteréből. A magyar rendeltettségben elhagyják az író által a darab litván zsidó rüssé lesz a magyar előadás előadás néhány tónus jiddis szinpadánál, amely nyelven hozzáfért a gettó és holdfénytől táplálkozó keltetéséhez.

Ettől a halvány nánán Imre Sándor rendezése láta meg az igazi hangzó bájos finomságait a lehozta. Joske dalának körül az egész előadást és valami bővízü forrásból, ki és dagadt széles folyó. A főpróba szereplői lelke, aki kosztüm nélkül lúziót nyújtotta. Meleg előadás végigjártotta, egy a nagyanyó meséjét és a moru sorsát. A felszeg mindenkiénél jobb jóság borító szerelmét könnyek a mese női hangulat. Egyetlen grotesk gesztus seregesség határára.

Mindenben méltó paratelen életének legjobb szerepében. A kis Marci színjátszó képességének lenti ez az alakítása, amíg az egész darabon a egész lénye, annyi báj és vesség csacsogott ki beszéltve vele tele a szinpadatos arany-pókhálója letban és utolsó jelenetében szívó gyermek közvetlen indító volt.

Izsáki Margit finom den impresszióra könnyű gének sikerült kabinetalkitásban szerepében. Ugy já egy meglevenedett szimritimusan simulnak hoz jelenetében, a darab har erővel tört fel benne a csufolt életének tragikum.

Laczkó Aranka a ty és újra bebizonyította, színészgárda klasszikus generációjával és rutinos stáptapintott ennek a sajtóradt, sívár életit, pletyktyukosasszony éjjeli meseszöveggel, mely és kó Miből Margit a híz u legjavát adta, a pókhez

Vas- és rézbutorok, mosdók, sodronybetétek

nagy választékban kaphatók:

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárában

Arad

Strada Joan Russu Si iar

(Aulich Lajos-utca) No. 1

A nagy harisnyavásárnál 30000 pár harisnya doboza megüresedett és darabonként 7 leiért árusított. SIPOS, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8.

A „Szomorúságának énekese” főpróbáján

Oayp Dimow külföldi, furcsa zamatu zsidó mesejátéka, amellyel a világi jiddis színház briliáns együttese feljuttatott estét szerzett Erdély csaknem valamennyi városának, ma Szabó Imre pompás, a darab lelkéhez és a mese különös karakteréhez könnyen simuló fordításában magyarul szólott Kolozsvár közönségéhez. Soha talán nem készülték nagyobb ambícióval a magyar színház színpadára drámai bemutatóra, mint a „Szomorúságának énekese”-re, amelynek karakter szerepei a legkiválóbb kabinetalakításra nyújtanak alkalmat, még a legjelentéktelenebb epizód-szereplőnek is. A magyar előadásnak ma délelőtt volt a sajtó-bemutató főpróbája. A főpróbája a premier diszkrétivel, de kosztümök nélkül pergett le.

Minden tulajdonságát megállapíthatjuk, hogy a magyar előadás egyáltalában nem marad mögötte a vilnai együttes teljesítményének, mégis a magyarra átalított darab veszt valamit eredeti karakteréből. A magyar rendezés lehelletfinom árnyalatokban elhagyja az író eredeti elképzelésétől, ami által a darab litván zsidó kesernyés íze néhol derűsre lesz a magyar előadásban. Általában a magyar előadás néhány tónussal világosabb a vilnai jiddis színpadánál, amely természetesen könnyebben hozzáfér a gettó vértelen romantikájának és holdfényből táplálkozó, halvány virágainak érzéltetéséhez.

Ettől a halvány műanszbeli eltéréstől eltekintve, Imre Sándor rendezése nagyszerű intuícióval találta meg az igazi hangot, úgy, hogy a mese elbájoló finomságait a legaprólékosabb részletkéig kibozta. Joske dalának litván-zsidó melódija ölelte körül az egész előadást és az egész mese, mint valami bővíző forrásból, ebből a melódiából fakad ki és dagadt forrás folyóvá a színpadon.

A főpróba szereplői közül Forgács volt a darab lelke, aki kosztüm nélkül is a legtökéletesebb illúziót nyújtotta. Meleg organumának minden skáláját végigjárta, egyformán jól zömmögte el a nagyanyó meséjét és kioldta végig Joske szomorú sorsát. A félszeg muzsikuss-fiúnak suta életét, mindenkiénél jobb jószágát és nagy, mindent elborító szerelmét könnyekig megindította élte végig, a mese naiv hangulatát mindvégig megőrizve. Egyetlen grotesk gesztusa sem mozgott a nevetésségesség határára.

Mindenben méltó partnere volt Marsi Gizi, aki talán életének legjobb alakítását nyújtotta. Rozsle szerepében. A kis Marsi Gizi folyton felfelé ívelő színjátszó képességének ugrásszerű emelkedését jelenti ez az alakítása, amelyben tökéletes volt. Végig az egész darabban a meglevenedett mese volt egész lénye, anyai báj és megejtően közvetlen kedvesség csacsogott ki beszédéből, hogy szinte úgy szötte vele tele a színpadot, mintha az álom varázslatos arany-pókhálója lett volna. A darab előjátékában és utolsó jelenetében a tisztaalkú és szelidszívű gyermek közvetlen hangjával könnyekig megindító volt.

Izsáki Margit finom és tőrekeny alakjának, minden impresszióra könnyen reagáló szubtilis egyéniségének sikerült kabinetalakítást nyújtana. Sajna néhány szerepében. Ugy járt kelt a színpadon, mint egy meglevenedett szimbólum, hangja és mozdulatai ritmikusan simulnak hozzá az álom-meséhez. Nagy jelenetében, a darab harmadik felvonásában drámai erővel tört fel benne a szerelmes cseléd lány megcsúfolt életének tragikumai.

Laczko Aranka a tyukosasszony szerepében újra és újra bebizonyította, hogy a régi nagy, magyar színésznő klasszikusai közül való. Nagy intelligenciájával és rutinos színészi felkészültségével rátapintott ennek a sajátos figurának lelkére. A fáradt, sivár életű, pletykát kukurikáló öreg zsidó tyukosasszony éjjeli menedékhelyi figuráját egyszerű eszközökkel, mély és komor tónussal hűtötte alá. Mialól Margit a ház urnője szerepében tehetsége legjavát adta, a pókherdi és gőgös, ravasz és szá-

mitó és szeretettel tűzkerdő polgárasszonyt alakítja nagyszerűen játszotta meg. Mihályffy a házasságközvetítő szerepében az ajó színész volt, aki minden egyes karakter szerepét mindig igaz erővel rajzolja meg. Hojko a kéményseprő hálás szerepében naturbursi temperamentumának pazar dertjével színesen enyhítette a darab komor alaptónusát és bohókás mókáival, amelyeket sehol sem vitt túlzásig, egyik legkellemesebb része volt az előadásnak.

Kemény László a vízherdő szerepében a főpróbán — mert kosztüm nélkül volt — takarékoskodott képességeivel és inkább csak elrecitálta

szerepét. Mester Tibor elég ügyesen mozgott a színpadon, bár sokszor elfogódott volt és többször lámpalázzal küzdött. A darab többi szereplői, a koldusok hadserege eleven, naturalisztikusan aláhangsúlyozott szép keretet adtak az előadásnak.

Nem lenne teljes a beszámoló, ha külön is meg nem emlékeznénk Szabó Imréről, a darab fordítójáról, aki zsidó kulturműsziót akart teljesíteni akkor, amikor ezt a jiddis darabot magyar nyelvre átültette. A fordítás úgy sikerült, hogy minden kulturműsziótól eltekintve, önmagában véve is művészi esemény-számba megy. (j. l.)

Megalakult a csehszlovák parlament többségi pártja

Összetétele reakciós színezetű

(Prága, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh parlament új többségi megalakult. A földművelésügyi párt, a német iparpárt és a magyar nemzetiségi párt mai közös értekezletén egyhangulag kimondták, hogy az említett pártok az új többségi keretben részvesznek a politikai életben. A német keresztényszocialisták már korábban kijelentették ebbeli készségeiket. Svehla Tapolcsányról visszatérve, a szocialista párttal is tárgyal, de tőlük csak azt kívánja, hogy lojális ellenzéki politikát folytassanak.

Az új többségi összeállítás a következő: 46 cseh agrárius, 24 német agrárius, 13 cseh iparpárti, 31 cseh klerikális néppárti, 13 német

keresztényszocialista, 43 tót néppárti és 13 nemzetli demokrata, összesen 188 képviselő. A kormányzó-többséghez hozzá kell számítani a Sařilló Géza vezetése alatt álló magyar keresztényszocialista csoportot is.

Az új csehszlovák parlament többségének összetétele tehát reakciós színezetű. A többségben dominálnak az agráriusok, a keresztényszocialisták és a klerikálisok. A kormányt támogató pártok sorában találjuk a magyar és a német nemzeti kisebbségek képviselőit és így ez most már a második parlament az utódállamokban, ahol a nemzeti kisebbségek közül a magyarok és a németek a kormány mögé sorakoztak.

Az osztracsi bányász-internacionálé elvetette a világsztrájk javaslatát

Kétszáz ezer angol bányász visszatért a bányákba

(Brüsszel, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Osztracsi tanácskozó nemzetközi bányamunkásbizottság elutasította az angoloknak a nemzetközi bányamunkássztrájk kikiáltására irányuló javaslatát, de megígérte, hogy a bányamunkások és a velük szövetséges egyes szakszervezetek továbbra is azon lesznek, hogy Anglia ne kapjon külföldi szenet. A bizottság jelentéséből kitűnik, hogy az angol sztrájkoló munkások 1 265 326 font támogatást kaptak, amivel szemben 1 267 000 font kiadásuk volt. A régi sztrájkjalapot tehát csak jelentéktelen

részben kellett igénybe venni.

London, október 2. Az osztracsi bányász-internacionálé legutóbbi gyűlésén Cook angol bányászvezért súlyos vereség érte. Az angol lapok megalégedéssel állapítják meg, hogy az Internacionálé az angol bányászok melletti szimpátia-sztrájkot, a német munkásság higgadt-sága folytán elutasította. Az a hír, hogy kétszáz ezer munkás visszatért a bányákba, a széntőzsdén a bányarészesvényekben óriási csúszást idézett elő. Egyes spekulánsok egész vagyonaikat nyertek.

Öt halottja van a cotofeni vasuti katasztrófának

Az állomás főnöke elbolyongott és csak kétórai keresés után találták rá

(Bucuresti-Bukarest, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma reggel Krajova melletti Cotofeni állomáson a 103. számú bukarest-turnuseverini gyorsvonat összeütközött a temesvár-bukaresti 130. számú személyvonattal. A nagyarányú szerencsétlenségről a következő részletes tudósításunk szólal be:

A gyorsvonat Krajovából rendes időben indult Izalnta felé, ahol a Temesvárról jövő személyvel kellett találkoznia. Utóbbi késése miatt a keresztelést Cotofeni állomásán akarták megtartani, ahol azonban a gyorsvonat nem állt meg. Hibás váltóállítás következtében a gyorsvonat belefutott a személyvonat oldalába és így történt a szerencsétlenség. Az összeütközés óriási erővel történt és a személyvonat utolsó négy kocsija teljesen összetört. Szerencsére a vagonok nem voltak tulsúlyosak, míg a vonathoz csatolt két tömött negyedikosztályú kocsit, az összeütközés pillanatában levált a vonat többi részéről.

A gyorsvonat mozdonya a személyvonatba való beütközés pillanatában szintén kikapcsolódott és így a gyors utasait, a természetes pánikban kívül nagyobb baleset nem érte. A krajovai állomárról szonnal segélyvonat indult a szerencsétlenség színhelyére, ahol megkezdett munka után, a romok alól 5 halottat és 11 súlyosan sebesültet húztak ki. A szerencsétlenül

járt utasok nagyrésze vasutas.

A vasuti állomás főnöke, Eualescu a karambol következményeire félve, elmenekült és csak kétórai bolyongás után tudták elfogni. Ugyancsak letartóztatták a gyorsvonat mozdonyvezetőjét, mert nem vette tekintetbe Cotofeni állomás tilos jelzését és nagy gyorsasággal futott be az állomásra.

Aki olcsón akarja ágy- és fehérműtjét beszerezni, látogassa meg a FEJÉRNÉ új fejérműszalonját
Str. Grigorescu [Rákóczy-ut] 86 sz.

Chemotechnica, vegyész-mérnökiroda
Cluj (Kolozsvár) Str. Universitatii No 3.

Vegyelemzések (az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság számára, stb.) Szakvéleményezések. Gyártási eljárások és receptek kidolgozása. Szaktanácsadás. Szabadalmi ügyek.

Weisz Adolf urisabóságát áthelyezte **17. sz. alá**
Calea Regale Ferdinand

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemesei érdeklési és bányászati zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Vasárnap
 5687. Tiszi 25.
 1926. október 3.
Hétfő
 5687. Tiszi 26.
 1926. október 4.

— **Mária királyné elutazott az országból.** Bukarestből jelentik: A királyné ma délután 5 órakor Szinájából a Simplon-expresszsel elutazott. Délután fél 2 órakor a kormány összes tagjai külön vonaton Szinájába utaztak, ahol búcsút vettek a királynétól. Őfelségének tudvalevőleg első állomása Páris lesz, ahonnan egy két napi tartózkodás után Amerikába utazik.

— **Stresemann válaszolni fog Poincaré legutóbbi beszédeire.** Kölnből jelentik: Dr. Stresemann külügyminiszter Kölnben előrelátástól fogva beszédeket mond a külpolitikai helyzetről. Valószínű, hogy a függőben lévő német-francia tárgyalásokra való tekintettel beszéde tartózkodó lesz, de azt biztosra vessük, hogy reflexiókat fog Poincaré legutóbbi nyilatkozataira és a francia sajtónak az ugynevezett Gambiriusz beszédeire tett megjegyzéseivel is foglalkozni fog. Beavatott körökben biztosra vessük, hogy Stresemann kölni beszéde elő fogja mozdítani Németország és Franciaország közlekedését.

— **Ujból elkobozták a kommunisták bucaresti lapját.** Bukarestből jelentik: A királyi ügyészség tegnap ujból elkoboztatta a bucaresti „Munkásélet“ című kommunista lapot. Az elkobozásra egy, a lapban megjelent cikk adott okot, amely támadta az államot.

— **Kilencven skarlátbeteg van Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Az egészségügyi hatóságok jelentése szerint a főváros skarlát-járvány nem emelkedett. A betegek száma jelenleg kilencven. A főorvosi hivatal mindent elkövet, hogy a járvány terjedését megakadályozza.

— **Pilsudsky alakította meg az új lengyel kormányt.** Varsóból jelentik: Pilsudsky ma megalakította az új kormányt, amelynek három tagja a Bartel-kabinetből lépett át. Zaleski megtartotta a külügyi tárcát, Klara pénzügyminiszter lett. A baloldali sajtó örömmel üdvözli az új kormányt, a jobboldal hávoosan viselkedik. A Bartel kormány lemondását meglepetéssel fogadták, mert a parlament feloszlására számítottak. Hír szerint Pilsudsky a feloszlítás ellen foglalt állást és rábírta a koalíciós elnököket, ne írja alá a hárfelozlató rendelkezést. Pilsudsky új választások nélkül is képes lesz kormányozni, mert az összes baloldali pártok támogatják.

— **Két nagy tűz pusztított Galacban.** Bukarestből jelentik: Galac városában napról napra ujbab tűzvész pusztít. Tegnap a Calavrezo engros fűszerkereskedés gyuladt ki. A nagykereskedés a Dunapartján van és a tűz hírére sok ezer kiváncsi sietett a helyszínre, rendkívül megnövekedett az oltást. Katonai segítséggel kellett a tömeget a tűz közeléből eltávolítani. A tűz oka egy tisztviselő hanyasága, aki egy cigarettát eldobott a raktárban. Az áru Londonban 2500 font sterlingre volt biztosítva. A tűz ideje alatt letartóztatták a tulajdonos fiát, mert tettingel inzultálta a biztosító-társaság képviselőjét.

— **Galacban ma délelőtt ujbab tűz keletkezett az állomási gazdasági hivatal raktárában.** A tűz átterjedt a benzín- és olajraktárakra, amelyek felrobbantak, majd az áruraktárt kezdte fenyegetni. A hatóságok elrendelték az áruraktár gyors kiürítését. Délután két órakor sikerült a tüzet lokalizálni. A kár többmillió. Az oltásközben két hatona súlyosan megsebesült. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy, a benzínraktárban eldobott cigarettá okozta.

— **Lloyd George tavasszal indul Oroszországba.** Londonból jelentik: Lloyd George most már véglegesen elhatározta, hogy a tavasz folyamán Oroszországba utazik. A kiváló angol politikus utazása kizárólag magánjellegű.

— **Ujabb palesztinai ásatások.** Jeruzsálemből jelentik: A berlini egyetem megbízásából Sellin professzor nemzetközi régészeti expedíciót szervezett, amely az utóbbi időben Palesztinában dolgozott. Az expedíciójának sikerült a palesztinai első telepét a Jeruzsálemtől 30 kilométerre fekvő régi Nablusz romjait kiásni. Ez az a hely, ahol Abraham, a Biblia szerint, oltárt épített Izsák feláldozására és ahol Józsefet eltemették. Az expedíció egy városkapu részzeit, tornyokat és oszlopokat hozott felszínre. Számos értékes műipari régiséget is találtak, köztük három ezer évnél idősebbet. Sellin professzor kutatási eredményeiről Jeruzsálemben előadást tartott és annak során elmondotta, hogy Söchem, a bibliai kor legfontosabb városa. Jákob fiai hódították meg Söchemet, hogy itt bosszút vegyenek megbecstelenített Dina nővérükön, József itt lelt nyugvóhelyre, Jósua halála előtt itt gyűjtötte össze a népet esküre, itt játszódik le Avimelech véres története és itt kísérelte meg Salamon utódja, Rechabeam meggátolni a salamoni birodalom kettéválását. Az első nyom Söchem kiderítésére egy aranybetétes bronzdarab volt, amit 1909-ben találtak. Csak 1925-ben lehetett azonban komolyabb kutató munkát folytatni. Előbb a város felső részének kőmaradványait hozták felszínre, majd egy palota kövei kerültek elő, végül egy templom, amelynek középhájóján néhány oszlop állott. A templomot többször átépítették. Az alsó városban több ékszert, házioltárokat és más értékes dolgot találtak.

— **Eljegyzés.** Grósz Elemér Cluj eljegyezte Munk Lilit Oradea Mareról. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Megjelent a IV. Dubnow-kötet.** A Safruth cluji zsidó könyvkereskedő cég ezúton értesíti az érdekelteket, hogy a Dubnow Zsidó Világtörténelem 4. kötetét megérkezett s a napokban ugy a helybeli, mint vidéki előfizetőknek kézbesítve lesz. A valótáknak magasabb zsidóbi jegyzésére való tekintettel a 4. kötet nem 720, hanem csakis 600 lejbe lesz számítva. Ujabb érdeklődőknek bővebb prospektust és részletes műleírást kívánatra ingyen küld a Safruth cég, Cluj, (Piata-Viteazul 39).

Bármily zeneművet
 Raktárról szállít Révész Béla zeneműkereskedés és hangverseny-irodája Marosvásárhely.

— **L. Krausz Ilonka és Litteczky Endre kiállításra az „Arta“-nál.** Az „Arta“ műkereskedés Unió utcai helyiségében ma, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg L. Krausz Ilonka grafikus és Litteczky Endre festőművész tárlata. A kiállított rajzok és képek két kiváló művész tehetségét bizonyítják. Krausz Ilonka rendkívül finomvonalú grafikus, aki előszeretettel rajzol zsidó témákat. Ezenkívül tájképeket és csundéleteket állított ki. Grafikai alkotásain kívül több festménye és rézkarcja is szerepel a tárlaton, amelyek valamennyien magukon viselik a hivatott művészek vonásait. Litteczky Endre főleg olajfestményeket mutat be, köztük néhány érdekes aktot és portrét. Falusi hangulatsai megfogják a nézőt. Színes rajzaiban rendkívül szereti az éjszakai képeket és ezek közül különösen kitűnik a „Holdes éjjel“ és a „Borus alkony“ felirású 2 munkája. A tárlat október 10-ig marad nyitva.

— **Egy asszony jomkipuri prédikációt tartott egy londoni liberális templomban.** Londontól jelentik: Lily Montagu asszony, lord Swaythling hűga és a most megalakult haladó zsidóság világszövetségének főtitkárnöje jomkipur napján prédikációt tartott a londoni liberális zsinagógában. Témája így hangzott: „Az ember válasza iten hívó szavára.“ A zsinagógát fertartó egyesület, amely 1910 óta önállóan működik, kimondotta, hogy nők és férfiak egyaránt templomi funkciót végezhetnek. Ezen az alapon bizták meg a kiváló szónoknőt prédikációjának megtartására. A tudós és nagy látókörü hölgynek óriási sikere volt.

Nagy reklámhét!

SZABÓ JENŐ

női divatkülönlegességek nagyáruházában, Cluj

1 mt. angol sima ruhabársony, minden színben	135
1 mt. angol ratiné flanel	58
1 mt. sima angol flanel minden színben	49
1 mt. tenisz flanel	35
1 mt. mintás angol ruhabársony	118
1 m. I-a Cosmanos barchet, mintás	75
1 m. duplaszéles szövét	88
1 m. duplaszéles kockás szövét	110
1 m. Mosott chifon fehérneműre	37
1 kész alsó lepedő	228
1 m. 140 cm. gyapju térfi szövét	290
1 m. 140 c. nőikabát szövét	290
1 m. mintás selyem crep Maroccan	390

Raktárra érkeztek angol és francia costum-, kabát- és bársony divatujdonságok. Fehérnemű - csipkék, szőnyegek, függönyök óriási választékban.

Telefon 4-79 Telefon

— Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári helyi csoportja folyó évi október hó 3-án, vasárnap délután fél 4 órakor tartja rendes évi közgyűlést, a neológ elemi iskola nagytermében, Calea Regele Ferdinand 52, melyre a tagokat és az érdeklődőket ezúton is meghívja az elnökség.

— A magyar párt elnöki tanácsa foglalkozott a Krenner-csoport memorandumával. A magyar párt elnöki tanácsa tegnap gróf Bethlen György elnökletével ülést tartott, amelyen a gyergyószentmiklósi nagygyűlés előkészítésével és a Krenner-csoport memorandumával foglalkozott. Az elnöki tanács úgy határozott, hogy a magyar párt szervezeti szabályzatát, gróf Toldalagi Mihály indítványa ellenére, aki a szabályzat tárgyalásának a gyergyószentmiklósi gyűlés napirendjéről való levételét kérte, a nagygyűlés plénuma elé terjeszti és ott tárgyalja. A Krenner-csoport memorandumára igyekszik a magyar párt egy olyan platformot találni, amely módot ad arra, hogy ez a csoport a párt munkájában aktívabb részt vegyen.

— Főzni is tud Astrid Hercegnő, a belga trónörökös jegyese. Brüsszelből jelentik: Lipót belga trónörökös mint ismeretes, eljegyezte Astrid svéd hercegnőt, Oszkár svéd királyi herceg 21 éves leányát. A belga király a napokban magához hívta Jaspár miniszterelnököt, akivel hivatalosan tudatta a trónörökös eljegyzését. A miniszterelnök fogadása után a királyi pár a brüsszeli sajtó képviselőit látta vendégül és személyesen értesítette a bel- és külföldi újságírókat a készülő fejedelmi házasságról. A király elmondotta az újságíróknak, hogy Astrid hercegnő igen nagyműveltségű és nagy szellemi képességű lány, aki ennek ellenére az egyszerűség kedvelője. A lapok nagy örömmel üdvözlék az eljegyzést és hangoztatják, hogy Belgium szeretettel várja a messze észak szőke hercegnőjét, ahiről azt is megemlítik, hogy egyéb kiváló tulajdonságai mellett a főzésnek is kiváló mestere.

— Adler Nándor hangversenye. Adler Nándor, a fiatal zsidó hegedűművész, kiről „Földünk” ünnepi számában megemlékeztünk, október 9-én az unitárius gimnázium dísztermében hangversenyt rendez. Adler Nándor többször beigazolta, hogy nem tartozik a sablonos tehetségek közé nemcsak Kolozsváron, hanem Bécsben is nagy sikereket ért el, így tehát a közönség legnagyobb érdeklődésére tarthat számot. Zongorán Keppichné Molnár Irma fogja kísérni, ki egy zongoraszólót is fog játszani. A műsort legközelebbi számunkban közölni fogjuk. Jegyek előre válthatók az Adler-ülszobán Szentegyház utca 5 szám.

* Megozdottak az olcsó fűtés problémáját. Kisegyszertáriak, tisztviselők súlyosan érezték ezideig egy olyan fűtőtest hiányát, mely a méregdrága tüzelőfát alaposabban kihasználja, annak fűtőképességét jobban értékesítené. Legjobb cserép kályhánk a fa melegérek csak 35-40 százalékat hasznosítják, az olcsó vaskályhák pedig szinte neveségesen csekély hatásfokot érnek el és rengeteg fűtőanyagot fogyasztanak. Örömmel fogadjuk tehát nálunk a nyugati fűtőtechnika új és szenzációs vívmányát, egy olyan kályhát, amely a fa fűtőképességének 76 százalékat állandóan kihasználja, sőt ezt a hatásfokot időlegesen 100 százalékra is fokozza s emellett külsőleg igen tetszetős formájú. A redőnyeiről és vasszerkezeti munkáiról elismert Szántó Dezső és fia nagyváradi cég volt az, mely óriási áldozatokkal megszerezte a budapesti Héber kályhagyár „Zephir” szab. fűtőtestű folytonos kályhájának romániai gyártási jogát, amely kályhát versenyen felül helyeztél a tulajdonsága, hogy egy szoba fűtésére csak 10 kg. fűtőanyagot használ el 24 órán át. A Szántó cég a gyártást már teljes üzemmél megkezdte, úgy, hogy már teljesen összeállított és kipróbált kész kályhákat tud szállítani. A szecen előrehaladottsága miatt ugyan már csak korlátozott mennyiségű kályhát készíthet az idén, bárha a kályhák iránt már most is óriási az érdeklődés. A gyár azonban mindent megtesz, hogy a feltűnő igényeket lehetőleg kielégíthesse.

— Egy család rejtélyes tragédiája. Romániából jelentik: Tizenöt esztendővel ezelőtt történt, hogy Qualieno községben meggyilkolva találtak Nuncio Rega földbirtokost. Egy berekben feküdt a holttest egy erdei út közelében. Két golyó maradt a holttestben, egyéb bűnjelét nem találtak. A csendőrök máris be akarták fejezni a nyomozást, amikor névtelen levélben egy D'Altero levél földművest vádolt meg valaki a gyilkosság elkövetésével. D'Altero régi haragosa volt Regának és anyai bizonyíték

Felakasztotta magát egy 71 éves szeszgyári tisztviselő, mert elhagyta a felesége

(Cluj-Kolozsvár, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután öt órakor Árpád-utcai lakásán önkéntesleg vetett véget életének Dési Árpád, a Wertheimer szeszgyár tisztviselője. A háborús évek után az egész világon dühöngő, különösen nagyvárosokban kiméretlenül pusztító öngyilkossági járvány csak nemrégiben érkezett meg Kolozsvárra s rövid időn belül több, mint harminc áldozatot követelt magának.

Az öreg, közismert Hirschhorn bácsi tragikus öngyilkossága után most ismét egy már sok küzdelem és megpróbáltatás után, élete alkonyatáig elverekedett ember vált meg önkéntesleg életétől. Dési Árpád, az öreg, hetvenkétéves „Dési bácsi” szorgalmas és korrekt munkása volt vállalatának, melynek már hosszú évtizedek óta áll szolgálatában. Nyugalma azonban tegnap váratlan esemény zavarta meg. A

merült fel ellene, hogy hiába hangoztatta ártatlanságát, a bíróság elítélte tizennégyévi börtönrre. A múlt évben szabadult ki a börtönből és hazatért a falujába. Hat hónappal ezelőtt ugyanabban a berekben, ahol az apját két halálos golyó érte, tizenöt évvel ezelőtt, holtan, szintén két golyótól szíven találva találták meg Carmine Regát. Idősebbik fia volt a meggyilkolt földbirtokosnak. A nyomozás ismét D'Alterót gyanúsította meg a gyilkossággal, de ő bebizonyította ártatlanságát. Néhány nappal ezelőtt ismét rejtélyes tragédia történt a Rega-családban. A meggyilkolt földbirtokos második fiát, Domenico Regát is holtan, két golyótól találva találták meg ugyanabban a berekben, ahol a másik két gyilkosság történt. A csendőrség eleinte a kiszabadult rabot gyanúsította ezzel a gyilkossággal is, de ő ismét igazolta ártatlanságát. Azt hiszik, hogy talán valami régi családi ellenségeskedés áldozatai voltak mind a hárman és rejtélyes vendéttá-verbosszu pusztította el őket.

— Hindenburg hetvenkilencéves. Berlinből jelentik: Hindenburg köztársasági elnök tegnap ünnepelte nagy csendben 79 ik születésnapját. A köztársasági elnök a tegnapi napot Berlin mellett lévő birtokán töltötte családja körében.

— Erdélyi Miklós lett a nagyváradi színház új igazgatója. Nagyváradról jelentik: Goldis miniszter hosszas huzavona után tegnap végre kiadta a nagyváradi színház koncesszióját. A koncessziót Erdélyi Miklós kapta meg, aki egyben már volt Nagyvárad színház igazgatója.

— Ma délután 6 órakor van a Haggibor klubavató teadélutánja. A Haggibor klubavató teadélutánja ma délután 6 órakor lesz az egyesület Szentlélek utcai klubotthonában. Az ünnepélyt Gieszkaly János prologja vezeti be. Havas Irén, dr. Vass Zoltán, Hermann Katicza zenei munkával szerepelnek. A műsor után tánckövetek lesznek.

— Német minitára szervezik át a vasutakat. Tadvalevő, hogy a vasutagazgatóság a vonatközlekedés átszervezésének tervével foglalkozik. A kolozsvári útlevezetőségtől szerzett információink szerint, az átszervezés német mintára fog történni és elsősorban az lesz a célja, hogy a vonatokon a békebeli rendet és pontosságot helyreállítsa.

* Tanulmányi szabadság. A Közegészségiügyi Minisztérium 45182—1926 sz. átirata értelmében Dr. Wertheimer Jakab, a Baia-Mare-i állambetegkórház orvosa f. é. október 1-től 1927. évi március 1-ig terjedő tanulmány szabadságot kapott.

* Palesztinába készül? Akkor már most rendelje meg a legújabb magyarnyelvű Palesztina-Egyiptom Utnutatót (Baedeker) az Uj Kelet könyvosztályánál. Ára vászonkötésben, 209 lej.

Az ősz ujdonsága

a Dreher Haggemacher sörgyár
buzsi söre

Extra-Special
mindenütt kapható

déli órákban valami jelentéktelen okból kifolyólag összekapott feleségével és az összezördülés olyan komoly méreteket öltött, hogy Dési végül is otthagya urát és rokonsíhoz távozott el.

Az öreg Dési Árpád úgy látszik, nem bírta elviselni azt a szégyent, amely a családi háború nyomán ősz fejére nehezedett és elhatározta, hogy megvált az élettől. Nagy ákombákomokkal hamarosan megfogalmazta bucsulevét, melyben rokonsí-ától, ismerőseitől elnézést kér maga iránt és ártatlanságát hangoztatja. Délután öt órakor egy ruhaszárító kötéllel felakasztotta magát Árpád-utcai lakásának szobájában, a mely Dési Árpádnak felesége eltávoztával, úgy lát zik, tul nem élhetően üres lett. Szolgálója vette észre és azonnal levigta, Dési Árpád azonban akkor már halott volt.

Ivott-e már „Dácia” vizet?

Vidéki amatőrfényképezők kéjének arjegyzéket
POLITZE
fotóárúháztól Carel-Mare.
Vidéki székfűtés. Alapítotott 1896.

Hölgyeim!

Bársong-és filz modellek

ékezték az

„IDEAL” kalapszalomba

Feltűnő olcsó árak. Filz és bársong átalakítások gyári áron 48 óra alatt készülnek. Cluj, R. Ferd. 8.

Mérlegképes könyvelő, német, román levelező, kinek a pénztárt is kell kezelni, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatokat igény megjelöléssel „Mérlegképes könyvelő” jeligen a Lloydexpress, Cluj, Str. Radu 9. — továbbít.

Külföldi gyermekkoscsik

versenyárban a most megnyitott **Corso Bazarban** Cluj, Calea Regele Ferdinand 17.

DURÁ BATERIE

Laboratorul LEO

ing. Theodor de Stipek, Ghimbav-Brasov

Zongorák olcsóbbak lettek!

Sikerült egy bécsi zongorarakta-rt előnyösen megvennen, amíg a készlet tart, leszállított árak.

Sternberg — Oradea

Bulevardul Regele Ferdinand 14. 8

A megalapított a kele A vaskartell

(Cluj-Kolozsvár, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A régóta vaskartell-tárgyalások belga, német és luxemburgi tárgyalások tegnap és az európai tekintetű. Párisi jelek az évi termelést 27,5 millió meg, amely me- rülmények között öt tonnára emelkedhet.

Belgium évi kontingensén a belga acél- sere 295.000 tonnára tétel, hogy a belga lésnek legfeljebb három ki, abban az esetben, nem éri el a 27,528 termelés ezt a menny- belga kontingens is a az összertermelés 285 ban nem tehet ki. A tesse csupán azáltal v- csaország és Németors- nyeket tettek. A kar- kult meg s tervbe va- Csehszlovákia közeli cs- vítés alatt álló kel- csatlakozása is, am- ország, Jugoszlávia és

Ami a vaskartell g- erre jellemző fényt v- A német nyersva- millió tonna volt, az- tonna, míg a francia- világ nyersvatermelé- 80 millió tonnát. Az- bizonyos eltolódások- Franciaország javára, vel az egyik legjel- terület birtokába jut- szonban a'ig változat- alakult kartell a vi- körülbelül 30 százalé- A kartelli koncepc-

Külföldi ga

Budapesti máln- szlovákiában. Prág- ipari körökben erőse- néhány budapesti ná- szlovák területre. Eb- részéről már közölték- magyarországi malom- kozik hasonló tervvel.

A belföldi piscon- nálat, de főleg a keres-

Devizák	Kol
Zürich	3760
Newyork . . .	194
London	946
Páris	540
Milano	740
Prága	
Budapest . . .	360
Belgrád	
Bukarest . . .	
Varsó	
Bécs	2740
Berlin	

Száz lel árfolyan

KÖZGAZDASÁG

A megalakult nyugateurópai vaskartellhez a keleteurópai blokk is csatlakozik

A vaskartell csak a termelést szabályozza és nem az árakat. A kartell gazdasági jelentősége

(Cluj-Kolozsvár, október 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A régóta húzódó nyugateurópai vaskartell-tárgyalások befejeződtek. A francia, belga, német és luxemburgi delegátusok között folyó tárgyalások tegnap eredményesen zárultak és az európai acélkartell megalakultnak tekinthető. Párisi jelentések szerint a kartell az évi termelést 27,528 000 tonnában állapította meg, amely mennyiség azonban adott körülmények között öt éven belül évi 30 millió tonnára emelkedhet.

Belgium évi kontingensét a mai utolsó tárgyaláson a belga acélipar képviselőinek kérésére 295.000 tonnára emelték fel azzal a feltétellel, hogy a belga kontingens az össztermelésnek legfeljebb háromtizennegyedrészét teheti ki, abban az esetben, ha az évi össztermelés nem éri el a 27,528 000 tonnát. Ha az évi termelés ezt a mennyiséget meghaladja, úgy a belga kontingens is automatikusan emelkedik, az össztermelés 285 százaléknál többet azonban nem tehet ki. A belga kívánságok teljesítése csupán azáltal vált lehetővé, hogy Franciaország és Németország különböző engedelményeket tettek. A kartell egyelőre 5 évre alakult meg s tervbe van véve Lengyelország és Csehszlovákia közeli csatlakozásán kívül a kibővítés alatt álló keleteurópai vaskartellblokk csatlakozása is, amelynek Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Ausztria is tagjai lesznek.

Ami a vaskartell gazdasági jelentőségét illeti, erre jellemző fényt vetnek a következő adatok: A német nyersvastermelés 1918-ban 118 millió tonna volt, az angol termelés 9.2 millió tonna, míg a francia 1.2 millió tonna. Az egész világ nyersvastermelése 1918-ban meghaladta a 80 millió tonnát. Azóta az egyes államok között bizonyos eltolódások következtek be, különösen Franciaország javára, amely Elzász Lotharingiával az egyik legjelentősebb nyersvastermelő terület birtokába jutott. A végső eredmény azonban alig változott, úgy, hogy a most megalakult kartell a világ nyersvastermelésének körülbelül 30 százalékát kontrollálja.

A kartell koncepciója rendkívül érdekes.

A paktumot aláíró államok nehézipara nem kötötte le magát sem az árak, sem pedig a fogyasztói árak felosztása tekintetében. Így tehát a vaskartell csupán a termelést szabályozza, még pedig az 1926 ik év első negyedéről felvett termelési adatok alapján.

Minden kartelltag termelt tonnánként egy dollár fizet a kartell pénztárába, a kvótán felüli termék után azonban négy dollárt tartoznak befizetni.

A közép- és keleteurópai gyárak között már buzamosabb idő óta folynak tárgyalások, hogy egységesen állapodjanak meg a nyugati blokkal. Fellépésüknek nagyobb súlyt kívánnak adni azzal is, hogy akciójútba bevonják a jugoszláviai és a romániai vállalatokat is, hogy a nyugati blokkal szemben egységes keleteurópai blokk létesüljön. Az erre vonatkozó tárgyalásokat Prágában és Bécsben folytatták le. Prágában a csehszlovák és a lengyel vasművek között folytak tárgyalások, amelyek teljes eredménnyel végeződtek, mert a csehszlovák és lengyel vasgyárak között már létrejött a meg egyezés.

Ami közvetlenül Romániát illeti — szakemberek véleménye szerint — a kartellnek lényegében az lesz a hatása, hogy megdrágítja a vas- és acélárakat. Ez a hatás még fokozódni fog akkor, ha a már második éve működő keleteurópai blokkot kibővítik azokkal az államokkal, amelyek még nem tagjai a blokknak és ezekkel együtt csatlakozik a nyugateurópai vaskartellhez.

Páris, október 2. Francia ipari körök részéről az a hír terjedt el, hogy a vaskartell kizárólag kontinentális jelleggel bír. A jelenlegi résztvevőkön kívül a kartellhez még Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria és Magyarország csatlakozik. Hangsúlyozzák, hogy Nagy-Britannia belépésének, amennyiben a viszonyok ezt megengedik, nincsen akadálya. Ami a kartell árait illeti, az eddigi árakkal szemben jelentéktelen emeléssel, a font sterlinget veszik alapul. A kartell főcélja a termelés emelése és szervezése.

Külföldi gazdasági hírek

Budapesti malmok letelepítése Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Csehszlovák ipari körökben erősen tartja magát a hír, hogy néhány budapesti nagymalom átköltözik csehszlovák területre. Ebben az ügyben a malmok részéről már közölték a sajtóval, hogy néhány magyarországi malomvállalat csakugyan foglalkozik hasonló tervvel. Vannak olyan malomér-

dekségek, amelyeknek már van csehszlovák területen leállított malmuk és ezeket a most folyó szerződések lezárásával üzembe akarják helyezni.

A jugoszláv gyümölcs kedvezményes vasuti szállítása. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia egyik legjelentékenyebb exportcikke a gyümölcs. A gazdasági szervezetek kiviteli becslése szerint az 1926-27. évi gyümölcsexport 290 millió dinárra

Tőzsde

A belföldi piac általában nagy nagy lanyhaság dominál. Az árak változatlanok, mert úgy a kínálat, de főleg a kereslet tartózkodást tanusít, amit a nagy pénzhiánnyal magyarázható.

Devizák	Valutapiac 1926 Október 2 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3780-3780	—	—	689	3785	18809	13688		1933 ^{1/2}
Newyork	194-196	517 ^{1/2}	517 ^{1/2}	3565	195	71420	70825		—
London	946-950	2510 ^{1/4}	2510 ^{1/4}	173	949	8465 ^{1/2}	8437		485 ^{1/8}
Páris	540-550	1455	1452 ^{1/2}	—	555	2005	1990		281 ^{1/4}
Milano	740-750	1945	1945	185 ^{3/4}	740	2690	2670		875 ^{3/4}
Prága	—	1532 ^{1/2}	1532 ^{1/2}	106	580	2115 ^{1/4}	209770		296 ^{1/4}
Budapest	360-365	7245	7245	—	2765	—	9915		—
Belgrád	—	915 ^{1/2}	915 ^{1/2}	—	340	1262 ^{1/2}	1251		177
Bukarest	—	265	265	1840	—	366	370		51 ^{1/2}
Varsó	—	58	58	—	—	7934	7840		—
Bécs	2740-2765	7305	7305	—	27 ^{3/4}	10081	—		—
Berlin	—	12320	12320	—	4680	17010	16865		—

Száz lel árfolyama: Zürich 28500, Páris 1840, Budapest 36600, Bécs 37000, Prága —

fog ragni. A gyümölcsexportörök beadványa alapján a jugoszláv közlekedésügyi minisztérium a gyümölcsexport fokozása érdekében 1926 október 1-től kezdődőleg külön gyümölcskivitelití tarifát léptet életbe, amely mintegy 20 százalékos kedvezményt jelent a rendes tarifával szemben.

Bulgária felemelte a fűrészelt faanyag behozatali vámját. Szófiából jelentik: Egyik legutóbbi kormányrendelettel Bulgária felemelte a fűrészelt faanyag importját, mégpedig köbméterenként 1200 levával. Ez a prohibítív vám elsősorban a román fatermelést érinti. Románia ugyanis évenként 5-6000 vagon fűrészelt anyagot szállít Bulgáriába.

Csödbe jutott a legnagyobb osztrák kátránygyár. Bécsből jelentik: A Ruetgers Gyula kátrány részvénytársaság, mely Ausztria egyik legnagyobb ipari üzeme volt, csödbe jutott. A részvénytársaság aktivája három és fél millió schilling, passzívája pedig hétmillió.

Erosen csökkennek az automobilárak. Londonból jelentik: Az automobilárak folytonos csökkenésben vannak és 1927-ben seha nem látott alacsony árakon lesznek kaphatók még a legjobb márkák is. A legutóbb az angol autógyárak redukálták nagymértékben árakat. Az „Austin“ átlagban 45 fonttal olcsóbbodott, a Marborough teljes 100 fonttal, a Chino 14 fonttal, a Bean Fourteen 100 fonttal. A nagy árcsökkentéseknél titka az, hogy lassanként minden gyár áttér a szériagyártásra s a gondosan kidolgozott darabmunka mindig ritkább lesz. Az angol gyárak hosszú időig kevés és gondosan kidolgozott kocsit gyártottak, most azonban már ők is áttérnek a tömeggyártásra. Három nagy gyár megállapodott, hogy 1927-ben minimum 170.000 kocsit állít elő. Ebből 25 ezret szárnak exportra, ami jelentős emelkedést jelent, hiszen az elmúlt évben az angol gyárak ugyezőlvtán semmit sem exportáltak a font drágasága folytán.

Megakadtak a csehszlovák-osztrák gazdasági tárgyalások. Prágából jelentik: Ausztria gazdasági és politikai körök élénk szemrehányást tettek a prágai kormánynak, hogy skarattal húzza a kereskedelmi szerződésnek megkötését, amit az osztrák kormány barátságosan eljárásnak hajlandó minősíteni. Ezekre a mindinkább erősödő szemrehányásokra a csehszlovák kormány nyilatkozatot adott ki, amelyben védekezik az ellen: emelt váddal szemben és kijelenti, hogy a kereskedelmi szerződésnek meg nem kötése tisztára véletlenül múlt és arra a technikai akadályra vezethető vissza, amely azáltal állott elő, hogy a csehszlovák kor-

Tisztviselők!

A fizetés legjobb befektetése

AU PRINTEMPS

(ezelőtt Missir) Str. Memorandulul II.

árukiárusításnál vásárolni!

Minden 20 évben egyszer adódik ily ritka alkalom.

mány egyezsere több állammal kezdett gazdasági tárgyalásokat, amelyek olyan nagy mértékben haladtak elő, hogy azokat az osztrák tárgyalások miatt megakasztani nem lehetett.

A német ingatlanok külföldi tulajdonosai nemzetközi szervezetben védik jogukat. Berlinből jelentik: A német valorizációs törvény súlyosan károsítja azokat a külföldieket, akik Németországban annak idején házat vásároltak. Ezért a külföldi kétszáz német ingatlanok tulajdonosai jövő vasárnap Bécsben tanácskozássra jönnek össze. A német infláció idején Európa valamennyi országából vásároltak dollárokért Németországban ingatlanokat és az egyes országokon belül ezek az ingatlanok külön szövetségbe tömörültek. A szövetségek képviselői mind megfogják jelenni a jövő vasárnapra kitűzött bécsi kongresszuson. Eddig, a többi között, Magyarország, Hollandia, Svédország, Svájc, Görögország és Lengyelország szövetségei jelezték részvételüket. A kongresszust október 2-án és 3-án tartják. A cél az, hogy a külföldi és a belföldi hatóságok figyelmét felhívják arra, hogy a németek jogi eljárása megsértette a nemzetközi magánjogot és a törvény előírásának betartásával megszerzett ingatlanokat egyszerűen kisajátítja az idegenek tulajdonából.

Megkezdték az új vasuti személy- és árutarifá revízióját. Bukarestből jelentik: A CFR kereskedelmi osztálya megkezdte az új vasuti személy- és árutarifá revízióját. A revíziót a különböző termelési kategóriák részéről elhangzott sorozatos panaszok és konkrét sérelmek tették szükségessé. A revíziós munkálatokat október hó 15-ig valószínűleg befejezik és ebben az esetben az új tarifák november 1-én fogják életbe lépni. A tervezett szerint az áru- és személydíjszabást egységesíteni fogják. Elvileg már leszögezték, hogy a személytarifa harmincszázrészre lesz a béke-tarifának.

Az idegen szaktanácsosok alkalmazása. A kolozsvári munkaügyi inspektorátus ismételt felhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy a külföldi szaktanácsosok alkalmazásáról szóló törvény 40-ik cikkében értelmében semmi körülmények között sem alkalmazhatók olyan külföldi munkások, akik 30 napos (családi) vízummal jöttek be az országba. Ha ilyen munkásokat alkalmazni akarnának, a munkaadóknak előbb meg kell szerezni erre a belügyminisztérium külön engedélyét. E rendelkezés ellen vétőket szigorúan meg fogják büntetni. Azokat az idegen munkások alkalmazottakat és tisztviselőket pedig, akik speciális, belügyminiszeri vízummal jönnek az országba, a munkaadóknak három napon belül be kell jelenteni a munkaügyi inspektorátusnál.

A Semmitőszék érvénytelennek minősíti az öt hektáron aluli földvásárlásokat. Bukarestből jelentik: A parlament 1924 augusztusában egyszakozos törvényt fogadott el, amely érvényesnek mondotta ki azokat az öt hektáron aluli földvételeket, amelyeket a földbirtokosok adtak el a földművelő parasztságának. A törvény ellentmondásban állott az agrár-reformmal, amely kimondja, hogy a kisajátítás szempontjából tekintetbe jövő utólagos elidegenítések semmiek. A Semmitőszék tegnapi ülésén az 1924. évi törvényt alkotmányellenesnek nyilvánította, kimondva, hogy az agrár-reform alkotmánytörvény jellegével bír és nem módosítható egyszerű törvényhozási uton.

Átmeneti kabátok
Neumann M.
férfiruhaáruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

A FILM

Chaplin az oroszlanok között

Egy angol újságíró Hollywoodban járt és látta Chaplin-t, amint új filmjét, a Cirkusz-t játszotta. Érdekes dolgokat írt Chaplinról és Chaplinnek erről a különös szerepéről az angol riporter:

Charlie, a történet hőse bemegy az oroszlanok közé. Mögötte becsukódik az ajtó. Először nem veszi észre az oroszlanát, mert az egy sarokban alszik. Aztán meghallja az állatok királyának hortyogását. Ebben a pillanatban megjelenik kívül a ketrec előtt egy kutya. Életlenül elkezd ugatni. Charlie megrémül, integet a kutyának, hogy ne erőszakra lépjen az oroszlanra, majd mikor ez sem használ, meg akarja rugni a rőron keresztül. Ebben a pillanatban a kutya beharapja a híres Chaplin-nadrágba és Charlie lába kint reked a ketrecen kívül. Izgalmas pillanatok. Ebben a pillanatban jön be a porondra a cirkusz személyzetének az a hölgytagja, akibe Charlie szerelmes.

A leány rémülten látja, hogy milyen szörnyű helyzetben van Charlie, sennél is inkább, mert az oroszlan már felébredt. Ki akarja nyitni az ajtót, de alig ér a keze a zárhoz, mikor elájul. Charlie most egy nagy vasvödört emel fel, amiben az oroszlan ivóvíze áll és hogy a lányt eszméltre térítse, öntözni kezdi a rácson keresztül. Közben mindig ijedten néz hátra, hogy mit csinál az oroszlan. Az oroszlan felébred, ordít egyet, mire Charlie elejt a vízvödörrel és egy szenzációs ugrással a ketrec másik végén terem.

A felvételek igen nehezek voltak. Először Gay kapitány ment be az oroszlanok közé és betanította az oroszlanát, hogy mikor ásítson és mikor bömbölgjön. Ehhez különféle csalogatszerek, húsfarabok, kölnivizek és parfümök kellett. Ezeket rakták az oroszlan orra alá, hogy prüszentsen és ásítson tőlük. Az oroszlan azonban nem mutatott művészi hajlandóságot és mély undorral fordult el a kísérletektől. Végül aztán belejött a dologba.

Azután Chaplin lépett be a ketrecbe, hogy eljátsza szerepét. Pillanatokon mulott minden. Az oroszlanok is ugrania kellett és Chaplinnek is ugrania kellett. Mindent a maga idejében. Chaplin bent áll a ketrecben, dolgozik, közben partnere kint ül és narancsot eszik. Ebben a pillanatban Chaplin kikiált:

— Most megmutatom, hogy kell betanítani az oroszlanát.

Azután lefeküdt a földre, megmutatta mit kell csinálni az oroszlanoknak. Lehajolt Chaplin, vicsozgatta a fogait és hörgött, hortyogott. Aztán négykézláb körüljárta a ketrecet (adig az oroszlan egy másik ketrecben helyezték el), odadörgölte hátát a ketrec rácshoz és művészi módon vakaródzott. Az állatszeliidő közben estorával úgy tett, mint hogyha ütögette volna az oroszlanát.

Az „oroszlan”, már, mint Chaplin, egyszerre ugrott egyet, szörnyű üvöltéssel, az állatszeliidő pedig rémülten elugrott.

Nagyon sokszor próbálták ezt az oroszlan-jelenetet.

Anyák öröme

„FAMOS” gyermekvédő-óv.

A gyermek minden felügyelet nélkül magára hagyható. Gyermekkoscihoz vagy játszószekerhez erősítve, a gyermekre adva, megóvja a gyermeket a kocsiból való kiéscsétől. Mosható. Gyermeknek 6—18 hónapos koráig nélkülözhetetlen. **Kapható 125 leiert** a most megnyílt

Corso-bazárban, Cluj

Regele Ferdinand 17. — Vidákra szétküldés a pénz előzetes beküldése mellett.

SPORT

Haggibbor—KAC

A ma délután négy órakor a CFR pályán eldöntésre kerülő mérkőzésre a két csapat elmúlt heti eredményei sportkörökben a pattanásig feszült várakozás atmoszféráját készítették elő. Mindkét egyet híveinek hatalmas tábora idages kiváncsisággal, a társaságok a nagy eseményhez méltó objektív érdeklődéssel tekintenek a Haggibbor—KAC futballizenegek összecsapásának kimenetelére. Az ellenfelek szinte szokatlan magabizással jósolják a várható eredményt, mely teljesen nyílt. Mindkét csapat egyformán ura futballerényeknek, kivételes jártassággal és nem súlyosan latbaeső hiánycsapatok egyidejűleg. Technikailag vitán felül a Haggibbor képviseli a csiszoltabb, kidolgozottabb tisztegyet, viszont gyorsaság és odaadás inkább a KAC erényei. Tempóhátré tekintetében egy árnyalattal a Haggibbor javára billen a mérleg, küzdeni viszont a piros-fehérek jobban tudnak. A Haggibbor közvetlen védelme és fedezetsora kétségelentül jobb ellenfelénél, viszont a csatározásban a piros-fehéreknek mutatkozik egy — ha nem is jelentékeny, plusz. A KAC kilátásait alaposan megtépezték a fegyelmi bizottság által betiltott Schultz kényszerű távolléte, míg a Haggibbor esélyeit csökkentette az, hogy Farkas nem fogja dirigálhatni csapatának csatárkiváltóját.

Mindenestre nívós, érdekes, változatos és izgalmas mérkőzésre van kilátás, amely bizonyára egyike lesz a szezon legélvezetesebb sportattrakcióinak.

A mérkőzések programja és bírái.
Nagypálya. D. e. 8. KAC II.—Vasas II., bíró Durdea. D. e. 10. RMS II 1/2—CFR II. bíró Popescu Joán. D. e. 12. KAC ifj.—Vasas ifj. bíró Negru-tiu. D. u. 2. Husar—Vasas II. o. bajnokság, bíró Salvan Virgil. Délután 4. Universitatea—RMS I. o. bajnokság bíró Jakob, határbíró Krizbay és Bagynla. CFR pálya. D. e. 8. KKASE II 1/2—Haggibbor II. bíró Muresan. D. e. 10. Victoria II.—Academia II., bíró Blaj Juliu. D. e. 12. KKASE ifj.—Haggibbor ifj. bíró Adorján Viktor. D. u. 2. Victoria ifj.—Academia ifj. bíró Kaszner. D. u. 4. Haggibbor—KAC I. o. bajnoki, bíró Suciu kapitány Brassó. Határbíró Goldstein és Bata.

Szenzációs új műsorral nyílt meg október 1-én a **METROPOL-BAR** az erre a célra átalakított külön helyiségében. A műsor kiemelkedő számai:
The 4 Janke's of America,
Viragh Jenő a b.-pesti Royal-orf. komikusa.
Jean et Mariette, tánczenemének.
Ujváry Ferenc, konferencie.
Friss vacsora. Előzetes kiszolgálás. Előadás után csak az uri közönség táncol.
8 naponként új műsor.

Seogras, Gradli, Ponyva, Zsak, szaimazzák, Afrik
nagy választékban és olcsó ár mellett
Boskovics József — Cluj
Strada Reg. Maria No 15.

Fényképészeti cikkek
állandóan raktáron
Bernát
papirosáruházában.
Sötétkamara állandóan rendelkezésre áll.
Lemezket kidolgozunk.

330 lei Valódi bőr iskolai- és aktatáska **330 lei**
a CORSO-BAZÁR-ban, Cluj, Regele Ferdinand 17.

SZINE
Vasárnap d.
(3zentgy
szállitot
Vasárnap este
(2-odso
EZ, Sorc
Vasárnap es
(8-adszo
K
D
izl
Cluj
Par
és minden
gyertyát
Lengy
gyertyagy
K
Kulor
legro
litja a
Prima
alben és sp
nyosabba
fetelep, Pia
Hirdes

SZINHAZ - MŰVÉSZET

★
Heti műsor

Vasárnap d. n. fél 8-kor: Piros bugyellárás.
(Szentgyörgyi Istvánnal és Tolnayval. Le-
szállított helyáradak. Sorozat 67.)
Vasárnap este 7 órakor: Szomorúságának énekese.
(2-csdszor. Rendes helyáradakkal. Napibérlet 11
sz. Sorozat 68.)
Vasárnap este fél 10 órakor: Muzsikus Ferkó
(8-adszor. Bérletszűnet. Sorozat 69.)

R pályán el-
sapat elmult
nésig feszült
elő. Mindkét
s kiváncsiság-
mélto objek-
gibbor—KAC
menetele elé.
ással jésolják
pilt. Mindkét
nek, kivételes
eső hínycs-
vitan felül a
kidolgozottabb
adás inkább a
en egy árnya-
rleg, küsdeni
t. A Hagg: b-
késégtelenül
ban a priros-
em is jelenté-
an megtépázta
Schultz kény-
yeit csökkenti
hatni csapatá-

változatos és
ely bizonyára
o sportatrak-

és bírál.
Vasas II., bíró
L. bíró Popescu
J. bíró Negru-
ajnokász, bíró
atea—RMS I.
K. Kriabay és
CASE II^{1/2}—
10. Victoria
D. e. 12.
lorján Viktor.
bíró Kaszner.
noki, bíró Su-
stein és Bata.

któber 1-én a
R
elyiségében.
ai:
f. komikusa.
enek.
ás. Előadás
áncol.

onyva,
Afrik
mellett
— Cluj
5.

ikkek

t
ában.

ezére áll.
unk.

30 lei

A

Kadima-nyomda

csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

*
Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 10-47

Parafint, stearint
és mindenféle templomi, szalon és karácsonyi
gyertyát gyárt és felhívásra miután az ár-
ajánlattal szolgál

Lengyel Sándor és Fiai
gyertyagyára, Arad. Interurban telefon 407.

Kartonage

Különböző dobozokat, kartonokat a
legrövidebb idő alatt készíti és szál-
lítja az „Alfa” Dobozkészítés, Alfred
Fabrius Nagyszében,
Heuplatz 5.

Prima tüzifát
Fischer
őiben és spritva legjutá-
nyosabban házhoz szállít
fatelepe, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

Hirdessen az Uj Keletben

Október közepén jelenik meg

„A FÖLD”

oradea-marei (nagyváradi) kétfős száma.

A rendkívül gazdagon illusztrált, albumnak beillő szám
hü és eleven keresztmetszetét fogja adni a nagyvá-
radi zsidóság hatalmas szocialis és kulturmunkájának.

Hirdetéseket elfogad

„A Föld” nagyváradi számába
október hó 5-ig a kiadóhivatal.

Figyelem!

Kevés költséggel mindenki saját házat építhet a
„RAPID” kézi téglapréssel.
Óriási, felülmúlhatatlan, napi teljesítménye 5000 drb.
„RAPID” téglapréssel gyártható: Kis és nagy méretű
fel idom, kut, kémény, téglá, keramik lap stb. Gyártja
és forgalomba hozza kizárólagos joggal

az Aradi Vasipari Részvénytársaság
A „Rapid” kéziprés ára L 30.000 Sulya 310 kg.

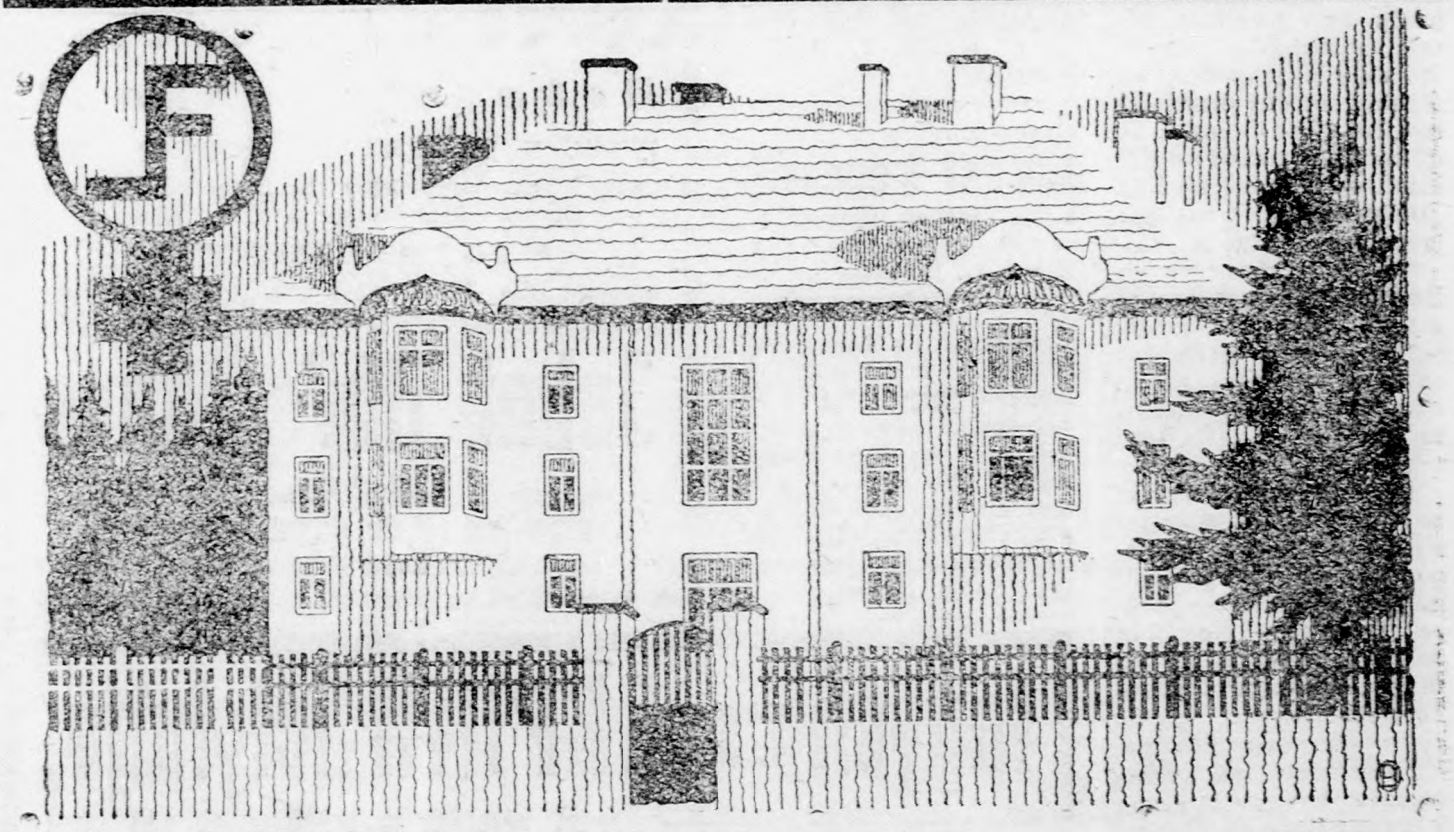
Mielőtt öszire cipőt vásárolna, saját érdekében keresse fel

Gonda Testvérek cipőáruházát

hol a legszebb, legdivatosabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Iskolai cipőkben nagy választék,

Üzletek: Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25. a Főpostával szemben.
Oradea, Bu. Reg. Ferdinand 5 Park szálloda

Dr. Leonhardt és dr. Flechtenmacher szanatóriuma
Brasov (Brassó) Kut-utca 42 e. Telefonszám 2-50.

Ujjonnan épült modern gyógyintézet, melyben elsősorban sebészeti-nőgyógyászati és szülészeti bete-
gek fogadtatnak, de ragályos és elmebeteg kivételével mindennemű más beteg is. A szanatórium a
főpályaudvartól néhány perc alatt elérhető. Modern sebészeti felszerelés külön aszeptikus és szeptikus
műtőtermekkel. Röntgenintézet (átvilágítás, fényképezés, kezelés). Modern villanykezelés a legújabb
gépekkel (Diathermia, Kvarc- és Solluxlámpa, villanymassaga, Galvanisatio, Faradisatio, villanyhőfűdő,
endoekópia, stb.). Lift. Elsőrendű ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A bete-
gek az állomástól és a városból a szanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulaj-
donosok: Dr. Leonhardt János, a sagesvári kórház volt igazgató sebész főorvosa. Ifj. dr. Flechten-
macher Károly, volt klieikai tanársegéd és volt brassói sebészeti szanatóriumának vezető orvosa.

